

Derewel **ana Pol sə vinden ayak anà**
do sə
Korintu ahay
mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a anan

A derewel a anan inde nà, Pol kà jak 'am sə mivél ahay bayak awan. Atə Pol tə egliz sə Korintu tə slàne 'am ahay pi zek sabay. Anga nan, Pol a ja 'am sə pəse zek ahay aday sa zlah məlmal tə tinen. Asa, do sa jəka tinen do maslan a Yesu ahay ataya tə tətakan anan way mungwalay aya anà do ahay, aday ta ja nə Pol winen do maslan a Yesu bay. Natiya kutok, Pol a đakay anan ləbara anahan tə đəce anahan sa ga anga winen do maslan a Yesu ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngəran anà Mbərom anga sumor anahan
(1.1-11)

Azlah məlmal à wulen ana atə Pol tə Korintu
 ahay *(1.12 - 7.16)*

Pol a varan məgala anà Korintu ahay sə cakal
 way anga do a Yesu ahay à Urəsalima *(8.1 - 9.15)*

Pol a ga 'am pi zek wa ta sə đakay anan winen do
 maslan a Yesu đidek awan *(10.1 - 12.21)*
 Andav sa 'am ahay *(13.1-13)*

Pol a jan ayak 'am anà do sə Korintu ahay

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, do a Mbərom sə walay aday sə təra anan do

maslan a Yesu Almasihu ata awan. Mə vindek ayak nà, manay tə Timote mərak a mənuko, anà kwanay dō a Yesu ahay à Korintu, aday anà dō a Yesu azar aya pə daliyugo sə Akaya fok re.

² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tã varak ikwen zay.

Mbərom a man a mivél ù doh anà dō sa ga dāce ahay

³ Ngəruko anan anà Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, dō sa taa gan sumor anà dō ahay aday sa taa man atan anan mivél ù doh kwa siwa ata awan.

⁴ A alay a mənuko à dāce inde cəna, a mak uko anan mivél ù doh, anga aday mənuko dukwen dā man anan mivél ù doh anà dō sa ga dāce ahay matanan ite.

⁵ Dāce a manay sa ga bayak ataya nà, kawa dāce ana Yesu Almasihu sa ga bayak ataya re. Matanan, Mbərom a man umo anan mivél ù doh tə alay ana Yesu Almasihu bayak a re.

⁶ Əna kwa á ga nə manay apan mi ga dāce dəp nà, a təra anga aday á mak ikwen anan mivél ù doh, aday Mbərom á tam kwanay. Matana re, Mbərom a man umo anan mivél ù doh nà, anga aday sa mak ikwen anan mivél ù doh a re. Natiya ki mben apan sə səmen anan anà dāce ahay à alay a kwanay sa ga dāce ahay kawa ana manay sa ga dāce ataya re.

⁷ Ma san zle lele, awan saa fakay kwanay pə cəved a Mbərom wa nə ibay, anga ma san zle, kə jipen tə manay à dāce ahay inde, aday Mbərom i mak ikwen anan mivél ù doh, kawa ananahan sa taa man umo anan mivél ù doh ata re.

⁸ Mərak ahay, a nan umo nà, sənən anan dəcə a manay sa ga pə daliyugo sə Aziya ataya awan. Ma gak dəcə bayak a kə zalak umo məgala à nga wa. Ma jak abay sa jəka mi sa təmay wa zay bay.

⁹ Ayaw, manay mə lavak anan zek sa mac coy, abay manay mə bayak nà, na. Aya əna, a təra matanan nà, anga aday m̄ə dəf nga pə Mbərom, dō sə slabakay dō ahay à məkə wa, bina pə məgala si zek a manay aya ite sabay.

¹⁰ Mbərom kə təmək manay à amac ata wa, aday i tam manay pa 'am re. Ma dəf nga nə pə winen awan, i tam manay azanaka re.

¹¹ Kwanay dukwen, men umo zek tə amboh. Ata, dō ahay bayak a ti ga amboh anga manay, aday Mbərom i mbədahan umo apən, i man umo zek. Natiya kutok, dō ahay bayak a ti ngəran à Mbərom anga kə təmahak amboh a tinen anga manay ata awan.

Pol a dəkay anan kà zlak à Korintu sabay nə angamaw

¹² Way a sa zlan umo à nga ata nà, həna: Ma san zle à mivəl a manay inde nà, azla a manay pa 'am sə dō ahay nə dīdek awan, kawa sa zlan à nga anà Mbərom. Mə zakay a kutok nà, azla a manay pa 'am a kwanay dukwen, winen dīdek a re. Ma njad məgala sa zla matana ata nà, tə asan way su dō zənzen a bay, əna Mbərom sa gan umo sumor sa zla matanan ata awan.

¹³⁻¹⁴ Abay kə sənən bīdəw, way a manay sə vindek ikwen ayak ata nà, awan uda mi dər a ibay asanaw! Ki jingen nə kawa ana manay sə vindek ayak ata way anahan. A ga pumo nà, hus həna, kə sənən manay nə əngal. Əna ki i sənən manay nə

kweceh kutok, aday pə luvon ana Bahay a mənuko Yesu saa may ata nà, mi i zlak ikwen à nga, kawa kwanay dukwen ki i zlen umo à nga ata re.

¹⁵⁻¹⁶ Anga na san way ataya zle kutok, u no abay sa zlak ayak àga kwanay, aday ni i zla à Makedoniya. Ata aday ni may à Makedoniya wa àga kwanay asa. Aday abay ki men uno zek tə dala sə cəved sa zla à Yahudiya. Matanan kutok i təra ni zlak ayak àga kwanay saray cew sa mak ikwen zek. Əna na nay à Makedoniya tə àga kwanay sabay.

¹⁷ Anuno sa jak ikwen ayak matana ata nà, nə bayakak apan lele bidaw? Ayaw, nə bayakak apan lele, abay ni ga matana way anahan. Bina na ja way kawa do sə daliyugo ahay bay asanaw? Kak matanan nà, nə japay anan atə ayaw tə a'ay alay kərtek awan.

¹⁸ Əna ni jak ikwen ayak həna pa 'am a Mbərom, winen do didek awan, à alay a manay sə dakak ikwen anan ləbara mugom ata nà, mə japak anan atə ayaw tə a'ay pə way kərtek a bay.

¹⁹ Manay tə Silas tatə Timote mə dakak ikwen anan nà, ləbara ana Yesu Almasihu Wan a Mbərom awan. Winen a japay anan atə ayaw tə a'ay itəbay. A ja nà, way didek a vərre.

²⁰ Anga way a Mbərom sə zlapak uko anan ataya fok nà, ti təra nə anga ayaw ana Yesu Almasihu. Anga winen a kutok, da taa ja «Amen» anga sə varan mazlaḅ anà Mbərom.

²¹ Asa, Mbərom a tə alay anahan a sə varan umo məgala pə cəved a Yesu Almasihu ata, i varak ikwen məgala re. A walay mənuko,

²² a varak uko anan Apasay anahan kawa vivay

sə way sə dəkay anan mənuko nà, dō anahan ahay. Aday kè varak uko Apasay ata à mível inde, sə dəkay anan dī i njad anan way anahan sə zlanan anan anà dō ahay ataya fok.

²³ Həna ni jak ikwen ayak nà, na zlak ayak àga kwanay sabay angamaw ata awan. Mbərom awan a san zle, 'am uno sa jak ikwen ata nà, dīdek awan. Kak matana bay nà, suwan nà mac. Na zlak ayak à Korintu bay nà, anga u no sa gak ikwen way saa cəbak ikwen ata bay.

²⁴ A nan sa ja nà, mə lavak ikwen nga pə cəved sə adaf nga a kwanay bay, anga ma san zle, adaf nga a kwanay nà, mə jəra a lele coy. Əna a nan umo nə guko mer su way pə kərtek a tə kwanay, anga aday kə tislən mível.

2

¹ Anga nan, na ja ni zlak ayak àga kwanay nà, aday sa ga way sə cəbak ikwen maza bay.

² Kak na sak a ga way sə cəbak ikwen nà, i cəbo i nen a re. Ata dōwan saa tuslo anan mível inde sabay, bina way ata i cəbak ikwen anà kwanay a fok.

³ Anga nan, na zlak ayak bay, əna nə vindek ayak à yime uno inde nà, dərəwel a ma caḅ ata awan. Na ga matanan nà, anga aday, na saa zlak ayak, nà tan à nga anà way sə cəbo àga kwanay bay. Bina, abay saa tuslo anan mível nə kwanay bidaw? Na san kwanay zle fok. Kak nə taslak mível nà, ki tislən mível re.

⁴ Nə vindek ayak dərəwel ata nà, tə mugo awan, aday tə idə sə ayam awan. Əna nə vindek anan ayak nà, sə cəbak ikwen bay, əna anga aday kə sənən anan nə pəlay kwanay tə mindel.

Pol a gan may nà, t̃ p̃asen anan anà d̃owan a sa ga ines ata awan

⁵ Dowan a kwanay a kà gak way sa caḅ nà, u go ì nen Pol bay, əna anà kwanay a fok aḋaka. Kak nə mbəlek anan bay nà, anà zek məduwen su dō awan.

⁶ Dō ahay bayak a t̃ ng̃erzak apan, aday kà slak matanan, bina k̃ə yimak p̃ə ines anahan coy kutok.

⁷ Alay a kà slak h̃əna s̃ə p̃asen anan coy, aday sa man anan mivel ù doh, bina i ga mugo k̃ə zalak, mbac i i slahan.

⁸ Anga nan, ni c̃əce pikwen wa nà, ken anan anan asan zek a kwanay s̃ə ḋakan anan ñə k̃ə p̃əlen anan asa.

⁹ Ñə vindek ikwen ayak ḋerewel a hinen inde ata nà, sa ca pikwen wa azan, aday sa san kwanay apan ki ḋəfen anan apan anà 'am uno ahay fok bidaw.

¹⁰ H̃əna ni jak ikwen ayak, d̃owan a kwanay k̃ə p̃asen anan anan ata nà, nen ḋukwen ñə p̃əsek anan. Nen nà, ñə p̃əsek anan d̃owan ata pa man s̃ə ide ana Almasihu, anga sa mak ikwen zek à kwanay, kak awan inde s̃ə p̃asen anan nà, na.

¹¹ Na gak matanan, anga u no nà, Fakalaw â sa njak m̃ənuke pi zek bay, bina ḋa san wurwer anahan aya zle asanaw?

Pol a ḋəfan ide anà Titus à wulen su doh s̃ə T̃əruwas

¹² Kwakwa ata nà, ñə slabak sa zla à T̃əruwas saa ḋakay anan l̃əbara mugom a p̃ə Yesu Almasihu. Ñə ḋəzle à man ata kutok nà, na ca apan ñə Bahay a m̃ənuke Yesu k̃ə lavak uno anan zek lele ta man ata s̃ə ḋakay anan uda l̃əbara anahan.

¹³ Əna, nen tə ajalay nga awan, anga na tak anan à nga anà mərak uno Titus bay. Anga nan, nə mbəsak anan dō sə Təruwas ahay, na zla way uno à Makedoniya.

Di njad sə mbasay anga Yesu Almasihu

¹⁴ Ngəruko anan à Mbərom. Sa taa lagay mənuko tə ahosom a pa 'am sə vəram wa anga ajapay a mənuko tə Yesu Almasihu nà, winen a hwiya. Aday winen a a dakan anan zek anà dō ahay kwa aha nə tə mənuko. Mənuko nà, kawa amar sə wurde ma pak awan.

¹⁵ Amar sə wurde ata nà, winen Almasihu à mível a mənuko inde, ma pak a sə dakan anan mazlaḡ a Mbərom anà dō saa tam ahay, aday anà dō saa lize ahay ite.

¹⁶ Matanan kutok, anà dō saa tam ataya nà, mənuko kawa arəbas sə way sa var sifa, aday anà dō saa lize ahay ite nà, mənuko kawa arəbas sə way sa var amac. Kak matanan cukutok nà, waya saa sla pi mer su way ata anaw?

¹⁷ Bina dō ahay bayak a tinen apan ti dākay anan 'am a Mbərom nà, kawa way sə masa. Manay nə ma ga matanan itəbay. Manay apan mi dākay anan 'am anahan nà, mə dākay anan tə mível kərtek awan, anga manay mə japay a tə Yesu Almasihu, aday sa slan manay pi mer su way ata nà, zek a Mbərom awan.

3

Aḡan 'am wiya awan

¹ A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga ĩ zek maza pa 'am a kwanay biḡaw? Ma gak anan

may anà d̄erewel s̄ə d̄akak ikwen anan manay mayanaw bay. Aday m̄ə c̄əcihek pikwen wa d̄erewel sa zla anan à alay inde à man a àga kwanay wa bay re. D̄o maza aya ta gak anan may matanan, əna manay n̄à, kawa tinen it̄əbay.

² Kwanay a n̄à, d̄erewel a m̄ə vinde awan anga manay a bay aday d̄aw? Winen m̄ə vinde a p̄ə miv̄el a manay, aday d̄o ahay fok ti san anan, ti jinge anan ata awan.

³ Way mi d̄er a bay, kwanay n̄à, kawa d̄erewel ana Almasihu s̄ə vinde aday sa slan t̄ə alay a manay ata awan. Winen m̄ə vinde a n̄à, t̄ə alay su d̄o z̄enzen a bay, əna m̄ə vinde a t̄ə Apasay a Mb̄ərom, bahay s̄ə sifa. Winen m̄ə vinde a d̄ukwen pu kon bay, əna winen m̄ə vinde a p̄ə miv̄el su d̄o z̄enzen aya awan.

⁴ Ma san anan matanan n̄à, anga Yesu Almasihu k̄ə d̄akak umo anan pa 'am a Mb̄ərom.

⁵ Ma san zle lele, manay a ta nga a manay a n̄à, mi sl̄əken an̄à mer su way ata t̄ə m̄əgala a manay bay. Mb̄ərom a t̄ə alay anahan a s̄ə varan umo m̄əgala sa ga anan.

⁶ A varan umo m̄əgala n̄à, s̄ə d̄akay anan l̄əbara mugom awan. L̄əbara mugom a ata n̄à, āban 'am a wiya ata awan. Winen a ga minje t̄ə āban 'am kwakwa ata sabay. D̄ə b̄ənan à 'am wa n̄à, an̄à Apasay C̄əncan awan, bina an̄à 'am m̄ə vinde avinde sabay. Way m̄ə vinde avinde kwakwa ata n̄à, a lagay d̄o ahay n̄ə saa mac. Əna Apasay C̄əncan a ite n̄à, a varan à d̄o ahay ad̄əka n̄à, sifa sa ndav kula bay ata awan.

⁷ Kwakwa ata n̄à, Mb̄ərom a vinde 'am anahan pu kon, aday d̄o ahay t̄ə canak anan an̄à mazlāb

anahan awan, anga winen a kè dɛvak anan jiyjay sɛ mazlaɓ anahan pi jɔer a Musa. Kwa abay â ga nà, jiyjay ata i njahay bayak a bay, Isɛra'ila ahay ta mbak apan sɛ zɛzor anan jɔer a Musa bay, anga a dav ike kè zalak.* Kak aɓan 'am kwakwa ata sɛ lagay a dɔ ahay à amac inde ata kè dɛvak kɛtanan nà,

⁸ aɓan 'am wiya hɛna ata, winen mer su way ana Apasay Cɛncan awan ata nà, i dav i zalay way ata sabay adɛka kutok a daw?

⁹ Aɓan 'am kwakwa ata nà, a varan cɛved anà Mbɛrom sa ban dɔ ahay tɛ sariya. Kak way sɛ gɛɓak uko ahay sariya ata kà mbak apan sa ka anan mazlaɓ a Mbɛrom nà, aɓan 'am a wiya sɛ tɛra mɛnuko dɔ dɛdek aya pa 'am a Mbɛrom ata i ka anan mazlaɓ a Mbɛrom sɛ zalay way ata sabay kutok daw?

¹⁰ Matanan, way a sa ka anan mazlaɓ a Mbɛrom kwakwa ata nà, a ga kawa winen hɛna tɛ mazlaɓ ata sabay, anga aɓan 'am wiya ata a ka anan mazlaɓ a Mbɛrom nà, kè zalak pɛ kwakwa ata wa mbɛlek.

¹¹ Mbɛrom a ɓan 'am kwakwa ata nà, kwa a njahay nɛ mɛnjɔek ca, kà kak anan mazlaɓ anahan tɛ winen awan. Matanan kutok, aɓan 'am wiya a sɛ njahay sɛ coy a anan nà, i zalay anan winen mɛduwer ata tɛ mazlaɓ re.

¹² Awan inde mi der a à 'am a manay inde ibay, anga manay a mɛ dɛfan ide nà, anà way ataya awan.

¹³ Musa a kɛrat way pɛ ide kwakwa ata nà, anga, kwa â ga nà, mazlaɓ ata i njahay bayak a bay dɛp nà, a nan Isɛra'ila ahay tɛ canan anà mazlaɓ a

* 3:7 Ca pɛ Gurtaaki 34.29-35.

Mbərɔm pə idɛ anahan ata bay. Əna mənuko dī ga kawa Musa sa ga ata itəbay.

¹⁴ Kwakwa ata dükwen, Isəra'ila ahay tə sənək ahay way bay. Həna zahav a tinen ahay dükwen, awan inde sə gafan atan 'am sa san way re. Tinen apan ti jinge Deftere a Musa nə, tə sləne bay, kawa zana inde a takan idɛ à asan way a tinen. Sa mba apan sə kurat anan awan a mə takan a ĩ idɛ anà asan way a tinen ata nə, si Yesu Almasihu a kərtek.

¹⁵ Matanan, həna biten dükwen, tinen apan ti jinge Deftere a Musa nə, tə sləne bay, kawa zana inde hwiya sə takan idɛ anà asan way a tinen.

¹⁶ A alay a dɔwan a kə mbədahak 'am pə Bahay a nuko Yesu cəna, i kurat anan zana sə takan idɛ ù dɔ ata awan.†

¹⁷ Bahay a nuko Yesu nə, Apasay anahan inde, aday à man ana Apasay anahan winen apan i ga mer su way anahan ata nə, Deftere a Musa a lavan nga anà dɔ ahay sabay.

¹⁸ Matanan, mənuko dɔ sa daf nga pə Yesu ahay fok, dī kərat zana pə idɛ sabay. Də canan anà mazlaḅ a Mbərɔm, aday mazlaḅ anahan winen apan i təra mənuko kawa winen awan. Mazlaḅ a mənuko dükwen, i zəga pa 'am pa 'am. Wita dükwen, mer su way ana Apasay ana Bahay Mbərɔm.

4

Mənuko dɔ bəle aya dī ka anan mazlaḅ a Mbərɔm

¹ Mbərɔm kə gak umo sumor sə walay manay pi mer su way a anan. Anga nan, manay mə məcan alay sabay.

† **3:16** Ca pə Gurtaaki 34.34.

² Manay mə gucek way ma ga waray aya i ide zenzen inde ataya awan. Ma ga mer su way a manay nà, à wurwer inde bay, aday mə kadan nga anà 'am a Mbərom à bərgaslay inde bay re. Adəka mə dəkay a didek nà, ngəlarak pa 'am a Mbərom, aday kuwaya â san 'am a manay nə didek awan.

³ Do azar aya ta san ləbara mugom a manay sə dakan atan anan ata bay. A təra kawa zana mə takan atan a i ide inde. Kwa abay â ga nə matanan, a təran anà do saa lize ahay vərre.

⁴ Tinen nà, ta san ləbara mugom ata bay, anga bahay sə daliyugo a anan kə hurfok atan anan abayak nga a tinen, aday tâ daf nga pə ləbara ata bay. A nan nə tē canan anà jiyjay sə dəvan atan ata bay, bina jiyjay ata a nay nà, à 'am sə ləbara mugom a wa, ləbara sə dəkay anan mazlaḅ a Yesu Almasihu, dowan a winen nə mezeze a Mbərom ata awan.

⁵ Manay apan mi dəkay anan ləbara mugom a nà, mə dəkay anan nə zek a manay a itəbay, əna mə dəkay anan nà, Yesu Almasihu winen Bahay sə way ahay fok. Manay nə do si mer su way a kwanay ahay anga Yesu Almasihu.

⁶ A alay a Mbərom sə ndakay daliyugo ata nà, a ja, a wa: «Jiyjay â dav i ide zenzen inde!»^{*} Aday sa dav anan jiyjay à mivel a manay inde nà, winen a re. Jiyjay ata a dəkak uko anan nà, mazlaḅ a Mbərom sa dav pi jœer ana Almasihu wa ata awan. Mə dakan anan ləbara mugom ata anà do ahay nà, anga na awan.

⁷ Manay nə bəle aya kawa səngəle sə dudə ahay, əna way a lele ata inde à manay inde. Mbərom a

^{*} **4:6** Ca pə Laataanooji 1.3.

ga matanan nà, anga aday dō ahay tâ san mægala sə ləbara mugom ata a nay à winen wa, bina à manay wa bay.

⁸ Dō ahay tinen apan ti ngədec manay, əna tə ganak manay bay. Mə dawarak, əna mə məcak anan alay à jugom wa bay.

⁹ Dō ahay tinen apan ti ga alay tə manay, əna Mbərom kə mbəsakak manay à alay wa bay. Dō ahay tinen apan ti zləmba manay, əna mə məcak fan bay.

¹⁰ Manay apan mi sa lirew, kawa dəcə sə amac a Yesu Almasihu winen ĩ zek a manay inde, anga aday dō ahay tē canan tə manay nə Yesu winen tə sifa awan.

¹¹ A alay a manay tə sifa aya pə daliyugo a anan mba nà, dō ahay ti pəlay sa vad manay anga Yesu. Mægala a manay winen apan i ndav, əna wita dukwen a kay uho nà, sifa a Yesu Almasihu winen à manay inde.

¹² Natiya, manay apan mi mac pə cəved sə dakay anan ləbara a Yesu, aday kwanay ite, kwanay apan ki njiden sifa anga mer su way a manay kutok.

¹³ Deftere a Mbərom a ja nà: «Nə dəfak apan nga, anga nan na jak 'am.†» Apasay a manay a nə kərtek tə ana dōwan a sə vinde 'am ata awan. Manay dukwen, mə dəfak apan nga matana re. Anga nan, mi pərahan azar sə dakay anan 'am a Mbərom.

¹⁴ Bina ma san zle, Mbərom kə slabakak anan ahay Bahay a nukō Yesu à məke wa, aday i naa slabakay ahay manay saa japay tatə Yesu a re. I tavay mənuko fok pə kərtek a pa 'am anahan.

† 4:13 Ca pə Jabuura 116.10.

¹⁵ Mbərom a varan umo mer su way ata nà, anga kwanay, aday do ahay bayak a tâ njad anan sumor anahan sa gan atan ata awan. Natiya, i zəga anan do ahay sə ngəran aday sə həran nga re kutok.

Pol kə məcak anan alay à jugom wa bay

¹⁶ Anga nan, mənuko da mac anan alay à jugom wa bay. Kwa â ga nə zek a mənuko winen apan i ga məduwer, sifa a mənuko nà, winen apan i zəga sa mbəda pac pac re.

¹⁷ U no sa ja həna nà, dəcə a mənuko i sa ndav pa pac a mənuko saa zla à mazlaḅ a Mbərom inde, aday dəcə ataya ti lavay a zek tə mənuko saa njad mazlaḅ ata awan. Mazlaḅ ata nà, məduwen awan, aday i ga inde nə sə coy. Da sak a bayak pə mazlaḅ ata cəna, dəcə a mənuko ahay tə tərak kawa way cədew aya awan.

¹⁸ Natiya, də dəfan ide həna nà, anà way aday də canan fan bay ataya awan, bina pə way aday də canan zle coy ataya bay. Anga way aday də canan zle coy ataya nə ta ga inde sə coy itəbay, əna way aya aday də canan bay ataya nà, ti ga inde sə coy.

5

¹ Da san zle, zek a mənuko həna ata i ga inde nə sə coy bay, winen kawa jawjawa a walay zek ata awan. Aday Mbərom kə walak anan jawjawa a mənuko həna ata nà, i naa varak uko uda doh lele a à mburom. Doh ata nà, ma han a tə alay su do zənzen a bay, aday i ga inde nə sə coy.

² Hus həna mənuko apan dī rac slan, anga Mbərom kə mbakak uko anan doh a wiya ata fan bay, aday a nak uko nà, â varak uko anan doh a

wiya ataya kutok. Bina sa zlak uko à nga tə mindel nə winen.

³ A alay a Mbərom kə pəkak puko zek wiya ata nà, dī ga inde ti zek ata nə sə coy. Ata kula apasay a mənuko i bar awan mənjàna zek sabay.

⁴ Həna mənuko ti zek a kawa jawjawa ata mba nà, dī ga dəce, dī rac slan hwiya. Di ga matanan, anga dī ba nə luvon aday Mbərom i culok puko wa zek a mənuko a anan bay. A'ay, dī ba nà, luvon aday Mbərom i pak puko zek a mənuko wiya ata awan. Ata sifa si zek a wiya ata i lize anan winen məduwer ata kutok.

⁵ Sə lavay a zek tə mənuko anga sa njad zek wiya ata nà, zek a Mbərom awan. Kə varak uko Apasay anahan sə dəkak uko anan nà, dī i njad a way ataya pa 'am.

⁶ Natiya, də dəfak nga lele pə way saa təra ataya awan, aday da san zle, pə daliyugo həna nà, mənuko dərən tə Bahay a mənuko.

⁷ Bina də canak anan həna fan daw? Əna də njahay matanan anga də dəfak apan nga.

⁸ Ayaw, mənuko də dəfak nga lele pə way a saa təra ataya awan. Anga nan, ma ca apan nə lele saa njahay tə Bahay a mənuko awan, bina sə njahay ti zek sə daliyugo a anan bay.

⁹ Kwa â ga nə mənuko pə daliyugo mba, kwa â ga nə da zlak azanan àga winen a coy, a nak uko nà, sa ga nə way sa zlan à nga anà Bahay a mənuko vərre ata awan.

¹⁰ Anga mənuko fok dī zla saa tavay pa 'am ana Almasihu, anga saa gak uko sariya. I hamak uko magwagway si mer su way a mənuko ma ga aya həna pə daliyugo ataya awan. Kak da gak mer su

way lele aya nà, dī təma magwagway lele aya re, aday kak dā gak mer su way lelibay aya ite nà, dī sləba anan ile a mənuko a sə tukosl lelibay ata awan.

Mbərom a nan sa zlah anan məlmal a tinen tə do ahay

¹¹ Natiya, manay ma san sə jəjaran anà Bahay a nuko lele. Anga nan, mi təkər sə dakan anan anà do ahay nà, 'am a manay sa ja ataya tinen dīdek aya awan. Mbərom a san ajalay nga a manay zle. A ga upo nà, à mivəl a kwanay inde dūkwən, kə sənən nən zle re.

¹² A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga i zek maza pa 'am a kwanay kutok daw? Matana bay! A nan umo sə dakak ikwən anan nà, cəved a kwanay saa ga ti zek anga manay. Matanan ki sənən sə mbədihən anan apan anà do sa ga ti zek tə way sa ca apan ta sə uho vərre ataya, bina tə way sə təra à mivəl inde bay ataya awan.

¹³ Kak à alay azar a do ahay ti ca pumo kawa manay mə vaway nga aya nà, wita anga Mbərom. Aday à alay a hinen ahay dūkwən ti ca pumo manay mə vaway nga aya bay nà, wita anga kwanay ite.

¹⁴ Mi ga matanan nà, anga asan zek ana Almasihu a gan umo bəlaray. Ma san zle, winen kə məcak anga do ahay fok, aday mənuko fok də məcak tə winen kutok.

¹⁵ Aday ma san zle re, a mac anga do ahay fok nà, anga aday do sə pərahan azar ahay tē njahay kawa sa zlan à nga kutok, bina kawa sa zlan atan à nga a tinen sabay. Anga Yesu a mac anga tinen, aday a slabakay ahay à məke wa anga tinen a re.

¹⁶ Natiya hëna dī ca pə dō ahay kawa ana dō zənzen a sa ca patan ata sabay. Kwakwa ata nà, abay â ga nà, da cay ahay pə Yesu Almasihu matanan, hëna dī ga matanan sabay.

¹⁷ Anga dōwan a kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kə tərak dō wiya awan. Anjahay anahan kwakwa ata inde sabay. Kə tərak winen dō wiya awan.

¹⁸ Sa ga way ata fok nà, zek a Mbərom awan. A slənay ahay Yesu Almasihu saa zlah anan məlmal anahan tə mənuko, aday kə varak umo mer su way sa jan anà dō ahay nə kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

¹⁹ Way a manay sa ja nà, Mbərom a ga mer su way tə alay a Almasihu sa zlah anan məlmal anahan tə dō ahay fok. Anga nan kutok, a baslan atan anan ines anà dō ahay sabay. A varan umo mer su way sa jan anà dō ahay, Mbərom kə zlahak anan məlmal anahan tə tinen.

²⁰ Mə təmahak anan mer su way ata awan. Hëna nà, manay dō sa ja 'am anga Yesu Almasihu kutok. Mbərom i ngaman anà dō ahay nə tə alay a manay kutok. Anga nan, ma jan anà dō ahay tə sləmay a Yesu Almasihu, ma wa: «Zlihen anan məlmal a kwanay tə Mbərom.»

²¹ Almasihu nà, kə gak ines sə awan itəbay. Əna, Mbərom a tavakan anan ines a mənuko fok pa nga anahan anga mənuko kutok. A ga matanan, anga aday dē təra dō dīdek aya pa 'am a Mbərom, anga mənuko mə japay aya tə Almasihu.

6

¹ Manay ma ga mer su way a manay nə pə kərtek a tə Mbərom. Anga nan, kwanay dukwen, ma jak

ikwen, rəzlen anan à nga wa anga aday sumor a Mbərom sa gak ikwen ata â sa təra awan kəriya bay.

² Mbərom a ja nà:

«Alay a kà slak sa ga sumor nà, nə təmahak amboh anak.
Alay a kà slak sa tam dō dūkwen, na mak anak zek.*»

³ A nan umo sa ga awan sə zluwe anan dō ahay pə cəved a Mbərom wa bay fok, anga a nan umo dōwan â gədan umo azar pi mer su way a manay bay.

⁴ Adəka bay, pə way a manay sa ga ahay fok cəna, mə dakan anan anà dō ahay nà, manay nə dō si mer su way a Mbərom ahay. A ga nə dəcə inde, â ga manay apan mi sa lirew, â ga nə dō ahay tinen apan ti pak pumo zlawan, mə səmen anà way ataya matanan fok.

⁵ Tə ndabak manay, tə dəfak manay à dangay, dō ahay fok tə vəzek pumo. Mer su way kà dak umo 'am, alay azar a mə njəkak ahan bay, ma pak awan bay re.

⁶ Anjahay a manay nə cəncan awan, ma san dīdem zle, ma gak munapanaw, manay dō səkəffe aya awan. Apasay Cəncan a winen inde tə manay, mə pəlay dō ahay tə mivəl kərtek awan.

⁷ Ma jan anà dō ahay nà, dīdek a Mbərom. Sə varan umo məgala dūkwen, winen awan. Məgala ata a kay anan uho nə, manay dō si mer su way a Mbərom ahay. Azla a manay a dīdek ata nà, a təran umo way sə alay sa vad a zek tu dō manidə ahay, aday way sə alay sə tavan anà dō manidə ataya re.

* 6:2 Ca pə Esaaya 49.8.

⁸ Do azar aya tinen apan ti həran umo anan nga, azar aya ite, tinen apan ti gədan umo azar. Do azar aya ti ngəran umo, do hinen ahay ti gənahan umo re. Ta ca pumo nà, kawa do sə mungwalay ahay, aday manay apan mi jan atan nə didek a vərre.

⁹ Ta ca pumo nà, kawa ta san manay bay, aday cəkəbay kuwaya a san manay zle. Tə bayak nə mi mac coy bəse, əna həna manay tə sifa aya awan. Tinen apan ti san umo lirew, əna tə vədak manay bay.

¹⁰ Kwa abay â ga nə manay mi ga mugo nà, ma ma nga sə taslay mivel hwiya. Manay kawa do mətawak aya awan, aday do ahay bayak a tinen apan ti njad zlıle pə cakay a Mbərom à alay a manay wa. Manay kawa way a manay ibay, aday cəkəbay way ahay fok nə ana manay bugol.

¹¹ Kwanay Korintu ahay, à 'am uno inde sa jak ikwen ata nà, nə dərek pikwen wa awan bay, aday mivel a manay mə təba aya lele anga kwanay re.

¹² Mivel a manay mə tacay aya anga kwanay bay, əna kwanay sə tacay anan mivel a kwanay anga manay adəka.

¹³ Nen apan ni jak ikwen 'am kawa kwanay gwaslay uno ahay. Himen umo anan asan zek a manay sa gak ikwen ata awan. Pəlen manay kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan, aday kə tıcen umo anan mivel a kwanay bay adəka.

Kə jıpen tə way mənjadək a bay

¹⁴ Kə jıpen tə dowan aya aday tə dəfak nga pə Yesu bay ataya bay. Abay ma sə zlangar anan atə didek tə sədcek anaw? Atə jıjıy tə ıde zənzen ti japay nə kəkəməw?

15 Atə Almasihu tə Fakalaw a aday nà, 'am a zlan atan pi zek daw? Ma a zaran atan ənaw pi zek anà atə do sa daf nga pə Yesu tu do sa daf apan nga itəbay ata anaw?

16 Way sə pəra ahay ti njad man ù doh sə mazlaḅ a Mbərom kələdaw? Mivel a mənuko aday nà, doh sə mazlaḅ a Mbərom, winen bahay sə sifa. Bina Mbərom a ja:

«Ni njahay tə tinen, ni ga inde à wulen a tinen. Ni təran atan Mbərom a tinen, aday ti təra do uno ahay.†»

17 Anga nan kutok, Deftere a Mbərom a wa:
«Mbərom Fetek a ja nà:
“Hayak ikwen ahay à wulen a tinen wa, gəzlen nga tə tinen,
kê jipen tə way ma ga mənjadak aya bay.
Ata ni təma kwanay kutok.‡”»

18 Do maja'am a Mbərom a wa:
«“Ni tərak ikwen Bəbay,
aday ki təren wan uno ahay tə dəna uno ahay.”
Mbərom Ba Məgala a ja nà, na.§»

7

1 Car uno ahay, way a Mbərom sə zlapay anan a anaya fok nà, anà mənuko. Anga nan, banuko anan way mənjadak aya fok à mivel a mənuko wa, banuko anan apasay a mənuko ahay re. Ata dī njahay cəncan aya pa 'am a Mbərom, dī dəfan apan lele.

† 6:16 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 26.12; Ejekiyel 37.27. ‡ 6:17 Ca pə Esaaya 52.11. § 6:18 Ca pə 2 Samuyila 7.14; Esaaya 43.6; Yeremiya 31.9.

Atə Pol tə Korintu ahay tə zlahak anan məlmal a tinen

² Təben umo anan mível a kwanay. Ma gak anan sədœk anà dōwan àga kwanay bay, mə zluwek dōwan à cəved wa bay, mə njəkak anan uda anà dōwan àga kwanay bay.

³ Na ja matanan ata đukwen, əna u no sa mak ikwen anan mungok bay. Bina na jak ikwen anan coy, mə təbak ikwen anan mível a manay lele. A ga nə đi njahay tə sifa aya awan, â ga nə đi mac, mənuko mə japay aya coy.

⁴ Ni mba apan sa jak ikwen ayak 'am mənjana awan su go hiyem hiyem, anga na san kwanay zle. Nen ni taslay mível anga kwanay. A dəcə a manay ahay inde fok đukwen, kə bənen uno mbac, nen mə taslay mível a lənlan.

⁵ Aya əna, à alay a manay sə dəzle pə daliyugo sə Makedoniya ata nə, mə njadək sa man uda bay. Adəka bay, mə njadək dəcə ahay cara cara bayak awan. Də ahay tə jugurak pumo wa 'am, aday à mível a manay inde đukwen mə njadək ajəjar re.

⁶ Əna Mbərom, dō sə bənan mbac anà dō mbac kə slahak atan ataya nə, kə bənak umo anan mbac, ta sə dəzley anan Titus à man a manay.

⁷ Sə bənan umo mbac nə, adəzle a Titus dəkdek bay, əna ana kwanay sə bənan mbac ata awan. A jan umo nə, ki gen anan may sə cuno maza tə mindel. Kə đakak umo anan way a sə cəbak ikwen ata re, aday kə đakak umo anan kə rəzlen anan à nga wa sə tavan anà dō manide uno ahay. Nə sləne cəna, ataslay mível uno a zəga apan kutok.

⁸ Derewel uno sə vindek ikwen ayak ata nə, kwa â ga nə kə slahak ikwen mbac dəp nə, a cəbo bay. A

cəbo bay ata nà, anga na san zle, tə dərewel uno ata nà, mbac i slahay pikwen wa alay a mənjoek ca. Tə dīdek a nà, kə cəbak uno mənjoek,

⁹ əna həna nen tə ataslay mivel awan, anga nə vindek ikwen ayak cukutok. Nə taslay mivel nà, anga nə vindek ikwen ayak dərewel sə slahay pikwen wa mbac ata bay. Nə taslay mivel adəka nà, anga dərewel uno kə mbədəhak ikwen anan mivel, aday kə yimen pə ines a kwanay ahay. Mbac a sə slahak ikwen ata nà, a zlan à nga à Mbərom awan, anga a nan kə yimen pə ines a kwanay. Kak matanan, ma gak anan ines anà dowan à dərewel a manay inde bay.

¹⁰ Kak mbac a slahay pə dowan a wa kawa sa zlan à nga à Mbərom nà, a mbədəhan anan mivel, i yam pə ines anahan, aday Mbərom i tam anan i ines anahan wa. Way ata nà, a cəban à dowan bay. Əna kak dowan a, mbac a slahan kawa do sə daliyugo ahay nà, wita nà, a mac do.

¹¹ Mbac a sə slahay pikwen ata nà, kə zlak anan à nga à Mbərom. Aday həna cen apan, sə təra tə kwanay nə maw? Kə viren anan nga a kwanay sə mbədəhan alay anà 'am ata awan. A nak ikwen sə dəkay anan a nak ikwen ines bay, aday alay sa 'am a kwanay uda ibay. Ki gen mivel pi zek a kwanay anga 'am ata awan, zlawan kə gak ikwen pə way a saa təra pikwen pa 'am ata awan. A nak ikwen sə cinen uno maza awan. Aday a nak ikwen sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, aday sə kəta anan do sa ga ines ata kutok. Natiya kə dīken anan tə way ataya fok nà, abay 'am a kwanay uda ibay.

¹² Natiya dərewel a nen sə vindek ikwen ayak ata nà, nə vindek ikwen ayak nà, anga dowan a sa

ga ines ata dəkdek bay, anga dōwan a tinen sa gan ines ata dəkdek bay re, əna nə vindek ikwen ayak aday kə sənən anan pa 'am a Mbərom, kwanay a fok kə pəlen manay tə mivəl kərtek awan.

¹³ Anga nan, həna way ata kə varak umo məgala anə manay a fok.

Ayaw, mə njadak məgala, əna tə way ata dəkdek bay. Kwanay a fok kə bənen anan mbac anə Titus. Anga nan, Titus kə taslak mivəl bayak awan, aday mə njadak ataslay mivəl, anga ataslay mivəl anahan ata re.

¹⁴ Nen nə varak ikwen zlangar bayak a pa 'am anahan, aday kə pəken uno waray i ide bay. Way a manay sa jak ikwen fok, tinen didek aya awan. Matanan, ana manay sə varak ikwen zlangar pa 'am a Titus ata dukwen, kə tərak didek a re.

¹⁵ A dəzlek ayak əga kwanay nə, kə təmihen anan lele, kə dəfen anan apan tə ajəjar a kosl kosl jiga awan. Winen apan i bayak pə way ata nə, a zəgahan anan asan zek sə pəlay kwanay.

¹⁶ Nen mə taslay mivəl a kutok, anga ni mba apan sa dəf pikwen nga həna pə way ahay fok.

8

Acakal way anga do a Yesu ahay à Urəsalima

¹ Mərak uno ahay, u no sənən pə sumor a Mbərom sa gan anə do a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya.

² A mamasl sə dəce məduwen a inde, tinen mətawak aya awan, əna tinen mə taslay mivəl aya hwiya. Aday ataslay mivəl a tinen tə mətawak a tinen ata kə varak atan məgala sə cakal dala bayak a anga mer su way a Mbərom à Urəsalima.

³ Na san zle, tə varak bayak a kawa ana tinen sa mba apan, aday hus sə zalay pə way a tinen sa mba apan wa. Dowan kà jak atan cakilen way bay,

⁴ əna ta gak umo kem sə cəce pumo wa cəved sə japay uda alay a tinen sa man zek anà dō a Yesu ahay à man ata awan.

⁵ Way a tinen a sa ga ata nà, kə zalak pə way a manay sə bayak apan ata wa, anga mama'am awan, tə varak nga a tinen anà Bahay Yesu, aday mə slala cew a anà manay kutok re, kawa sa zlan à nga à Mbərom.

⁶ Anga nan kutok, ma jan anà Titus, dō sə dazlan anan acakal way ata, â mak ayak àga kwanay, sa ndav a wa mer su way sə sumor a Mbərom sə varak ikwen ata awan.

⁷ Mbərom kə zalak ikwen anan sumor anahan tə cəved ahay cara cara bayak awan. Kə dəfen nga pə Almasihu lele, kə dīken anan ləbara mugom a lele, kə sənən dīdek a Mbərom zle, kə viren anan nga a kwanay fok anà Mbərom, aday kə pəlen dō ahay dukwen lele kawa ana kwanay sə tətak pə manay wa ata re. Anga nan kutok, zilen anan sa ga sumor ta sa var dala ata bayak a re.

⁸ Na ja matana ata nà, u no sa gak ikwen bəlaray sa var way ata daw? A'ay, u no sa jak ikwen pu dō sə pəlay sə cakal dala ataya awan, anga u no sa san kə pəlen dō azar aya nə kəkəməw.

⁹ Kə sənən sumor a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa ga ata zle. Winen nà, way ahay fok à alay anahan inde. Əna, anga kwanay nà, a təra nga anahan mətawak awan, anga aday, tə mətawak anahan ata, kwanay kə njiden anan way ahay fok à alay inde kutok.

¹⁰ Həna ni jak ikwen nà, cəved uno sa gan may aday lele anga kwanay ata awan. Kà gak həna ava daz nà, kwanay a kə lihen apan sə cakal way ata kawa ana kwanay sa lah sə bayak apan kurre ata re.

¹¹ Həna nà, ndəven a wa sa var way kawa ana Mbərom sə varak ikwen ata kutok. A alay a kwanay sə bayak apan nà, ki gen anan may sə cakal tə mindel. Matanan, həna đukwen, cakilen anan tə mindel, hus a sa ndav a wa kutok.

¹² Anga, kak kə viren way anga Mbərom tə mivel kərtek a kawa a kwanay sa mba apan nà, i təma anan, bina a cəce pukò wa way aday inde pukò ibay ata bay.

¹³ Kà sa bayiken sa jəka, u no sə təra kwanay mətawak aya, aday dò azar aya tə təra dò tə zlile aya anga kwanay bay. A'ay, u no nà, kə liven.

¹⁴ Həna nà, way sə zalak ikwen à alay inde ata nà, i man zek anà dowan aya way a kəcan atan à alay inde ataya awan. Nətiya, pac i inde way kə kəcak ikwen à alay inde ite nà, ata tinen ti mak ikwen zek tə way a tinen sə zalan atan à alay inde ata awan. Ata ki liven kutok.

¹⁵ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa:
«Do sə dāgay way bayak ata awan, kə zalak anan bay.

Aday dò sə dāgay mənjoek ata awan, kə kəcak anan bay re.* »

Titus tu dō azar aya ti zla à Korintu

¹⁶ A nan à Titus sa mak ikwen zek bayak a, kawa manay a re. Mə ngəran à Mbərom, anga sa daf

* **8:15** Ca pə Gurtaaki 16.18.

abayak nga ata à mível a Titus inde ata nà, winen awan.

¹⁷ Titus kè təmahak sa mak ayak àga kwanay, kawa ana manay sə cəce panan ata awan. Əna, anga ana manay sə cəce panan ata cəna coy bay. A nan à winen a sa mak ayak re, anga a nan sa mak ikwen zek tə mindel.

¹⁸ Mə slənək anan ayak mərək a hinen inde tə winen re. Mərək ata nà, dō a Yesu ahay fok tə varan zlangar, anga winen apan i ga mer su way sə dakan anan ləbara mugom a anà dō ahay lele.

¹⁹ Aday asa, dō a Yesu ahay à man a anan tə walak anan saa zla tə manay tə way a mə cakal ata awan. Sərom si mer su way ata nà, i varan mazlaḅ anà Bahay a nuko, aday i dəkay anan ma gan may sa man zek anà dō ahay acəkan.

²⁰ Dala ata nà, bayak awan, aday a nan umo dōwan â sa gədan umo anan azar anga mə sənək sə gəzla anan tətibay ata bay, mə zləman jiga nà, anà winen awan.

²¹ Mə pəlay mâ ga mer su way lele pa 'am a Bahay a nuko, aday pa 'am sə dō ahay re.

²² Mi slənək ayak mərək hinen inde tu dō a cew ataya re. Mə canək anan saray bayak awan aday tə cəved ahay cara cara, ma tan à nga nà, a gan may sa man zek anà dō ahay tə mindel. Həna kə varək anan apan nga anahan re, anga kə dəkək pikwen nga bayak awan.

²³ Titus aday nà, ma bar maya awan, ma taa ga mer su way anga kwanay maya awan. Mərək azar ataya ite kəma, sə slənək atan ayak nà, egliz sa man a anaya awan, aday tinen dō sa ka anan mazlaḅ ana Almasihu pa 'am sə dō ahay.

²⁴ Natiya, ken atan anan asan zek a kwanay, ðiken atan anan kə pəlen atan acəkan. Ata egliz ataya ti san manay mə hərək ikwen nga ata nə angamaw kutok.

9

Acakal way tə ataslay mivel awan

¹ Pa 'am sə maməzek a saa slənan ayak anà ðo a Yesu ahay ata nə, awan a inde mi vindek ikwen ayak saa mak ikwen zek sabay.

² Anga na san zle, kwanay aday nə, a nak ikwen sa man atan zek tə mindel. Nə hərək ikwen nga pa 'am sə ðo ahay pə daliyugo sə Makedoniya nə, bayak awan. Na jan atan nə, kwanay pə daliyugo sə Akaya fok, kwanay mə lavay zek aya sə cakal way ata nə, kà gak həna ava daz. A nak ikwen sa man zek anà ðo sə Urəsalima ahay. Na jan atan matanan cəna, alay avan atan nə, ta ma nga sa var way lele kutok.

³ Kwa matanan təkede nə, ni slənak ikwen ayak mərək ataya nə, anga aday kə liven zek lele, kawa anuno sa ja ata awan. Ata mə hərək ikwen nga nə, pə way kəriya bay.

⁴ Bina, hinahibay ðo sə Makedoniya ahay ti zlak ayak tə manay nə, ti tan à nga kə liven zek bay. Kak matanan nə, waray i gan umo anga mə dəfak pikwen nga, aday mə zakay adəka, waray i gak ikwen à kwanay a re.

⁵ Anga nan kutok, na ca apan lele sə slənak ayak mərək ataya tē lahan umo ayak àga kwanay. U no nə, tē lavay anan zek tə way ana kwanay sə zlapay anan sumor a ata awan. Ata na sak a zlak ayak nə,

ni tan à nga nà kà liven anan zek. Ni san kutok, ki mbərmen apan sa var tə mivəl kərtek awan, bina ki viren tə ndəren a bay.

⁶ Sənen a nà, dōwan kə caslak way tə ndəren a nà, i njad way dukwen, mənjoek ca. Aday dōwan a kə mbərmak apan alay sa casl way nà, i njad way dukwen, bayak awan.

⁷ A alay sə cakal way nà, kuwaya á var kawa ananahan a sə bayak apan à mivəl anahan inde ata awan, tə mugo a bay, aday anga waray bay re. Anga Mbərom a pəlay nà, dō sa var way tə ataslay mivəl awan.

⁸ Mbərom a aday dukwen, məgala anahan inde sə varak ikwen way ahay bayak a sə zalay way a kwanay sa gan may ataya fok. Natiya, kwa siwa ki gen anan may sa ga sumor a wura wura cəna, way a kwanay ahay ti ga inde sa ga anan sumor ataya hwiya.

⁹ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, matanan. A wa:
«Do lele nà, a gəzla way anahan tu dō mətawak aya awan.

Didek anahan ata, a mbədfəken à nga wa anà Mbərom kula itəbay.*»

¹⁰ Mbərom, dō sə gəzlan zahav sə way anà dō ahay, aday sə varan atan way sa pa ata nà, i varak ikwen zahav sə way, i zəgahak ikwen anan à alay inde, aday i zəgahak ikwen anan sumor a kwanay sa taa ga ata re.

¹¹ I varak ikwen way ahay cara cara fok, anga aday kə viren anan way anà dō ahay kwa siwa fok. Natiya, dō ahay bayak a ti ngəran anà Mbərom

* 9:9 Ca pə Jabuura 112.9.

anga sumor a kwanay sa gan atan tə alay a manay ata awan.

¹² Way a kwanay sə cakal ata nà, ki men anan zek anà dō a Yesu ahay à Urəsalima cəna coy bay, əna way ataya ti man zek anà dō ahay bayak a sə ngəran à Mbərom anga mer su way a kwanay ata re.

¹³ Ata ti həran nga à Mbərom anga kə dīken anan nə kwanay dō lele aya awan. Kə dīken anan ləbara mugom a mbala Almasihu, aday kə dəfen anan apan. Ti həran nga re, anga kə gəzlen way a kwanay tə tinen aday tu dō maza aya re, ata awan.

¹⁴ Mbərom kà gak ikwen sumor bayak awan. Anga nan, dō ataya ti ga amboh anga kwanay, aday ti pəlay kwanay re.

¹⁵ Ngəruko anan anà Mbərom, anga sumor anahan sa gak uko ata a zalay way ahay fok.

10

Pol a ga 'am pi zek wa

¹ Dowan aya inde ta wa nen Pol nà, nen dō sə tete à alay a nen àga kwanay, aday nen dō sa sa mbac pə way à alay a nen dəren tə kwanay. Aday nen apan ni gak ikwen ayak kem tə sərom aday tə səkəffe mbala ana Almasihu nà,

² amboh, mbədihen anan anjahay a kwanay, anga aday nà sa zlak ayak àga kwanay ta mbac a bay. Anga dō ahay inde àga kwanay, ta wa ma ga mer su way nà, kawa dō sə daliyugo ahay. Nen nà, ni san saa njahay ti cer a tu dō ataya awan.

³ Manay nà, dō zənzen aya acəkan, manay pə daliyugo re. Əna vəram a manay sa ga nà, kawa vəram sə dō sə daliyugo ahay bay.

⁴ Way sə alay a manay aday nà, kawa way sə alay su dō sə daliyugo ahay bay. Anga sə varan umo anan ahay nə Mbərom. Way sə alay a manay nà, mægala a tinen inde sa mbazl a wa jal ana dō manide a Mbərom ahay. Manay apan mi tacan alay pa 'am anà mungwalay sə dō ahay,

⁵ manay apan mi mbazl a wa way sə vəzen pa 'am a Mbərom aday sə tacan anan cəved sa san Mbərom anà dō ahay ata awan. Way a manay sa ja nà, way sə mbəda anan abayak nga sə dō ahay à mivél inde, aday abayak nga a tinen ahay tē bənan à 'am wa anà Almasihu ata awan.

⁶ Ma sak a canan kə bənen umo à 'am wa coy nà, manay a mi mba apan sə kəta anan dō azar a à wulen a kwanay inde sə pəlay sə bənan umo à 'am wa itəbay ataya awan.

⁷ Kwanay kə zəzuren nà, way sə uho ahay dəkdek. Kak dōwan a inde a bayak nə winen dō ana Almasihu nà, à san asa, manay dukwen dō ana Almasihu ahay kawa winen a re.

⁸ Bahay a mənuko kə varak uno mægala pə kwanay, anga aday nà mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am, bina sa ma kwanay à dəba bay. Izəne nə hərak anan nga i zek uno anga nan kə zalak, əna waray i go anga nan bay.

⁹ Aya əna, dōwan à sa bayak nà, nə pəlay cəved sa pak pikwen zlawan tə dərəwel uno ahay bay.

¹⁰ Dō azar aya ta wa: «Pol a vinde dərəwel anahan ahay nà, ta mbac a aday tə jinje awan, əna kak winen à wulen a mənuko inde nà, winen zlawan awan, aday a bəbal awan kəriya awan.»

¹¹ Dōwan aya sa ja matana ataya nà, tã san way inde kərtek: A alay a manay dərən tə kwanay mə

vindek ikwen ayak d̄erewel ti cer awan. Aday ma sak a d̄ezlek ayak àga kwanay d̄ukwen, mi ga anan mer su way si cer ata re.

¹² Do ataya t̄ə bayak way lele aya pi zek a tinen n̄ə bayak awan. Manay n̄à, mi mba apan sa j̄əka m̄ê zlangar t̄ə tinen aday m̄ê lavay t̄ə tinen n̄ə k̄ək̄əmaŋ? Tinen n̄à, t̄ə lavay anan nga a tinen n̄ə t̄ə tinen aya awan. Tinen b̄əlb̄əle aya awan.

¹³ Manay n̄à, mi h̄əran nga ì zek si t̄ə way s̄ə t̄əra p̄ə dala a Mb̄ərom a s̄ə varan umo ata awan. Kwanay d̄ukwen d̄o s̄ə dala ata aya awan. Mi h̄əran nga ì zek ti mer su way s̄ə dala hinen bay.

¹⁴ A manay sa zlak ayak àga kwanay saa d̄akay anan l̄əbara a Yesu Almasihu mugom ata n̄à, m̄ə ḡədak anan 'am wa an̄à magaga a Mb̄ərom s̄ə d̄əfan umo ata bay, anga s̄ə sl̄ənak ayak manay àga kwanay n̄ə Mb̄ərom.

¹⁵ Manay n̄à, mi h̄əran nga an̄à zek ti mer su way su d̄o azar aya bay. Wita mer su way a Mb̄ərom s̄ə varan umo ata bay. Əna manay mi gan may n̄à, adaf nga a kwanay p̄ə Yesu ata â z̄əga apan, aday mer su way a manay àga kwanay d̄ukwen â z̄əga apan ite re.

¹⁶ Natiya mi mba apan s̄ə d̄akay anan l̄əbara mugom a p̄ə daliyugo hinen d̄əren p̄ə kwanay wa asa, əna m̄ənj̄əna s̄ə ḡədan 'am an̄à mer su way su d̄o a azar a, anga a nan umo s̄ə h̄əran nga ì zek ti mer su way a d̄o azar aya bay.

¹⁷ Kawa ana Deftere a Mb̄ərom sa ja: «Kak d̄owan a inde a nan sa ga ti zek n̄à, â ga ti zek ad̄əka n̄ə, ti mer su way a Mb̄ərom sa ga. *»

* **10:17** Ca p̄ə Yeremiya 9.22-23.

¹⁸ Anga Mbərom a təma nà, dō sə həran nga i zek ahay ata bay, əna a təma dō winen Mbərom a sə həran nga ata adəka.

11

Pol tu dō sə tətak way mungwalay ataya awan

¹ Iya, kak ki mben apan sə səmen anan anà bəlbəle uno sa ga nà, lele. Səmen anan kutok.

² Nə pəlay kwanay tə mindel kawa ana asan zek a Mbərom a sə vuro ata awan. Nə lavak anan zek tə kwanay sə varan kwanay anà Yesu Almasihu mənəna ines, kawa bəbay sə lavay zek tə dəna anahan sa zla à mbaz ata awan. Əna na ga sərak jiga nà, anga kwanay,

³ bina nə jəjar nà, dōwan inde i nay sa njak kwanay, anga aday kə pərihen anan azar anà cəved ana Almasihu tə mivəl kərtek a sabay. Bayiken pə Hawa aday. Dədew a nay sa njak anan nà, tə wurwer sa 'am matana awan.*

⁴ Dō ahay inde, ti zlak ayak əga kwanay, ti dəkak ikwen anan Yesu, əna tə cəved a aday kula mə dəkak ikwen anan matana bay ata awan. Kabay ti varak ikwen apasay hinen, apasay aday kula kə təmihen pə manay wa itəbay ata awan. Kabay asa, ti dəkak ikwen anan ləbara mugom a aday kula kə slənen pə manay wa bay re ata awan. Aday kə səmen anan anà dō ataya lele nə ta ma kəla anaw?

⁵ A ga pikwen nà, tinen dō maslan a Yesu məduwen aya awan. Əna na san zle, tə zalay nen bay.

* **11:3** Ca pə Laataanooji 3.1, 13.

⁶ Izəne na san sə təkər 'am lele kawa tinen itəbay, əna na san way a Mbərom nà, nə zalay tinen. Mə đakak ikwen anan way ata nà, tə way a manay sa taa jak ikwen, aday tə way a manay sa taa ga ataya fok re.

⁷ A alay a anuno sə đakak ikwen anan ləbara a Mbərom mugom a ata nà, nə cəcihek pikwen wa awan bay. Na mak anan nga uno à məndak anga kwanay, aday kə həren pə cəved a Mbərom. Anuno sa ga matana ata nà, nə nəsek adəka bugol daw?

⁸ Nə təmahak pikwen wa awan bay. Su mo zek nà, si egliz maza aya sə vuro way ataya awan. Nə tərak atan mətawak aya anga sa mak ikwen zek à kwanay.

⁹ A alay a nen əga kwanay, aday na gak anan may anà dala đukwen, nə cəcihek pikwen wa awan bay. Do sə Makedoniya ahay ta taa zlak ayak sə vuro way nen sa gan may ata awan. A alay ata đukwen, nə bənak anan mbiyed anà dowan əga kwanay bay jiga awan, aday ni gan may sə cəce pikwen wa awan kula bay re.

¹⁰ Na jak ikwen đidem ata nà, tə sləmay ana Almasihu a, winen ĩ nen inde ata awan. Nen nə təmahak dala a kwanay bay. Ni mba apan sa ga anan ti zek matanan. Dowan inde pə daliyugo sə Akaya i mba apan sə gufo apan 'am nà, ibay.

¹¹ Na ga matanan ata nà, anga nə pəlay kwanay bay bugol daw? A'ay, Mbərom a san zle nə pəlay kwanay bugol adəka.

¹² Aya əna, kawa anuno sa ga ata nə ni pərahan azar sa ga matanan hwiya, anga do sə tətək way mungwalay ataya tã sa njad cəved sə həran nga ĩ

zek bay, ta sa ja nə tinen ta ga mer su way kawa ana manay.

¹³ Do ataya nə, tə təra zek a tinen dukwen kawa do maslan ana Yesu Almasihu difek aya, əna tinen do maslan ana Yesu ahay bay. Tə way a tinen sa ga ataya nə, ta njak do ahay.

¹⁴ Anga nan, way a tinen a sa ga ataya nə, â gak ikwen masuwayan bay. Anga zek ana Fakalaw a dukwen kə tərak anan zek anahan kawa winen maslay a Mbərom do sa ka anan jiyjay re.

¹⁵ Kak matanan cukutok nə, do ataya tə tərak anan zek a tinen kawa do si mer su way difek aya nə, â gak ikwen masuwayan sabay. Pə luvon sə sariya dukwen, ti njad magwagway si mer su way a tinen a lelibay ataya matana re.

Pol a ga ti zek tə dəce anahan ahay

¹⁶ Ni mənahan asa re, dowan â sa bayak nə nen bəlbəle a bay. Əna kak kə bayiken matanan dukwen, səmen anan kutok, kawa ana kwanay sə səmen anan anə do bəlbəle ataya awan, anga u no sa ga ti zek mənjoek ite re.

¹⁷ 'Am uno saa ga ti zek ata nə, i zlan à nga anə Bahay Yesu bay, əna na ga kawa do bəlbəle aya kutok asanaw!

¹⁸ Na ca apan nə do ahay bayak a tinen apan ti ga ti zek tə way sə daliyugo ahay. Matanan, nen dukwen ni ga ti zek kawa tinen ataya re.

¹⁹ Kwanay nə, kə sənen way itəbay kələdaw? Kə səmen anan anə do sa ga ti zek ataya tə ataslay mível nə, angamaw?

²⁰ A zlak ikwen à nga tē təra kwanay kawa bile a tinen aya awan, tã pa pikwen wa way kəriya awan, tã njak kwanay tə mungwalay, tã har anan

nga a tinen pə kwanay, aday t̄ kapak ikwen ile ï ide inde kutok. Kə səmen anan anà way ataya fok.

²¹ Lele nà, waray i go, anga gədan a manay inde sa ga matanan tə kwanay ibay ata bidaw? A'ay!

Ni ja 'am sə bəlbəle həna kutok! Ni jan anà dowan ataya nà, t̄ ga ti zek tə way kawa sa nan atan, aday nen ni ga anan ti zek tə way ata re.

²² Tinen Ibəraninko ahay daw? Nen Ibəraninko ahay re. Tinen Isəra'ila ahay daw? Nen Isəra'ila ahay re. Tinen zahav ana Ibərahima ahay daw? Nen zahav ana Ibərahima re.

²³ Tinen dō si mer su way ana Almasihu ahay daw? Ni ja 'am kawa nga a vuwo: Nen adəka bugol, nə zalay atan! Na gak mer su way zal tinen. Na pak dangay zal tinen. Tə ndabak nen zal tinen. Nen pa 'am ana amac nə saray bayak awan.

²⁴ Saray dara, Yahuda ahay tə ndabak nen, alay kwa kuro fudō ibay kərtek.†

²⁵ Saray maakan, Ruma ahay tə vədak nen tə sukol. Saray kərtek, tə tarak nen tu kon. Saray maakan, məsugurndolon sə a'am kə lizek umo anan kwalalan à bəlay inde. Nə njahak à a'am sə bəlay inde hway aday hwiyoṗ re.

²⁶ A man sa bar uno ahay saray bayak a nə zukwa lize anga zəlaka, anga dō sə akar ahay, anga dō su kon uno ahay, anga dō su kon azar aya re, à wulen su doh, à kiḃe, pa nga sə a'am, aday nə zukwa lize anga dō sa jəka tinen dō ana Almasihu ahay aday cəkəbay tinen dō sə mungwalay ahay ata awan.

²⁷ Na yak nga sa ga mer su way ndelem ndelem, saray bayak a nə njəkak ahan bay. Nə dəmāk may

† 11:24 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.3.

tu jom ndelem ndelem, saray bayak a na pak awan bay. Na taa nahay à mad inde, na taa bar mənjàna zana.

²⁸ Mənjəna sə baslay dəce uno azar aya dukwen, u no sa ja pə way inde kərtek. Way sə vuro ajalay nga pac pac nà, anjahay sə egliz ahay.

²⁹ Dowan a kə njadak bəle nà, a təra kawa sa njad bəle ata nə nen. Dowan a kə slahak i ines inde dukwen, a han jiya nə pi nen.

³⁰ Kak cəved inde sa ga ti zek nà, ni ga a ti zek nə tə bəle uno.

³¹ Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu a san zle, na gad mungwalay bay. Həruko anan nga pa sə viyviya awan.

³² Bina, à alay a nen à Damas nà, do ana bahay Aretas sa daf à wulen su doh ata, a daf suje ahay sa ba anan məsudoh sə wulen su doh ataya awan, anga aday tã ban nen.

³³ Əna, do a Yesu ahay ta daf nen à cəkarak məduwen a inde, ta ban apan liber sə dazay nen tə mufəlok si zled sə wulen su doh. Na tam pə dowan ana bahay ata wa nà, matana awan.‡

12

Way a Mbərom sa kan anan anà Pol ataya awan

¹ Bəlaray ni pərahan azar sə həran nga i zek mənjoek. Na san zle i man zek anà dowan bay, əna ni ja pə way a Mbərom sa kan anan anà dowan a inde aday sə dakan atan anan ataya awan.

² Na san dowan a inde, winen do ana Almasihu. Kà gak həna ava kuro nga fudo, Mbərom a gəba anan saa njahay mənjoek à man anahan

‡ 11:33 Ca pə Mer su way ahay 9.23-25.

à bagəbaga mburom. Izəne i cœn sə zəbay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle.

³⁻⁴ Ayaw, na san way inde kərtek nà, Mbərom kə gəbak anan hus à jerne anahan. Izəne i cœn sə zəbay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle. Way anahan a sə sləney ahay à man ata wa nà, dōwan i mba apan sa ja anan tə miresl su do zənzen a bay, aday abay cəved inde sa ja anan ibay re.

⁵ Ni ga a ti zek nà, tə dōwan ata kutok. Əna pi zek uno nà, ni ga anan ti zek bay, si tə bəle uno dəkdek.

⁶ Kwa abay nà gan may sa ga anan ti zek dəp nà, nə tərak do bəlbəle a bay, anga ni ja nə way didek awan. Əna ni ga a ti zek bay, anga u no dōwan à sa dəfo apan anga way a nen sə həran a nga i zek ataya bay. U no do ahay tə dəfo apan adəka nà, anga tə slənek didek sa 'am uno, aday tə canak anan anà anjahay uno re ata awan.

⁷ Abay ni mba apan sa ga kwecele anga way ana Mbərom sə duko anan ataya fok. Aya əna, Mbərom a kə dəfak uno way kawa adak i zek inde, sa ga alay ti nen. Mbərom u go way ata dukwen, tu do maslan ana Fakalaw, aday nê həran nga anà zek bay.

⁸ Na gak amboh saray maakan, anga aday Bahay a nuko Yesu à gəba puno wa dəce ata awan.

⁹ Əna a mbəduho apan, a wa: «Sumor uno i slak də, anga məgala uno a ga mer su way u do inde nà, à alay a winen bəle awan.» Nə sləne matanan cəna, u zlo à nga sə həran nga anà zek anga nen bəle a kutok, anga aday məgala ana Almasihu à ga mer su way i nen inde lele.

¹⁰ Matanan, ni taslay mivel anga nen do bəle

awan. Kwa â ga nə dō ahay tə gənuho kabay dō ahay ta ga alay ti nen, kwa â ga nə ni sa məndolor sa 'am kabay ni slahay à dāce inde, na san zle kutok, way ataya ti təro anga Almasihu. Aday ni taslay mivel anga à alay a nen bəle ata nà, Almasihu i vuro məgala.

A nan anà Pol nà, Korintu ahay tə pəlay anan asa

¹¹ Na ja 'am kawa nga a vuwo, əna ines a kwanay. Nə həran nga anà zek nà, anga kwanay a ki gen anan way ata bay. Anga kwa â ga nə nen awan kəriya awan, dō sa jəka tinen dō maslan a Yesu məduwen aya ata nà, tə zalay nen tə awan a ibay.

¹² A alay a nen àga kwanay ata nà, na ga mer su way uno ahay nə tə munapanaw awan, aday Mbərom kà gak masuwayan sə way ahay tə alay uno bayak a cara cara. Masuwayan sə way ataya tə dəkay anan nà, nen dō maslan a Mbərom a kutok.

¹³ Awan a inde lele na gak àga dō a Yesu ahay à man a hinen aday na gak anan àga kwanay bay nà, inde dāw? Na gak àga kwanay bay nà, way kərtek: Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Kak sə cəbak ikwen nə way ata nà, pəsen uno anan asəka!

¹⁴ Həna nà, ni i zlak ayak àga kwanay bəse kutok, aday ata na zlak ayak àga kwanay nə saray maakan. Matanan ni i ngam kə viren uno awan a kwanay kutok bay re. Nə pəlay nə zek a kwanay awan, bina way a kwanay ahay bay. I təra kawa atə bəbay tə gwaslay anahan ahay. Gwaslay ahay tə varan way anà bəbay bay, əna bəbay a varan way anà gwaslay ahay.

15 Kwa nê lize anan way uno ahay fok, kwa nâ yan nga anà zek hus à sa mac pə cəved sa mak ikwen zek dəp nà, i go awan bay, ni taslay anan mivel hwiya. Iya, cəkəbay ki i pəlen nen sabay, anga nə pəlay kwanay kə zalak bugol daw?

16 Na wa kə sənən zle ba? Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Əna do a kwanay azar aya ta wa: «Pol nə wurwer awan. A nan sə təma puko wa dala tə wurwer.»

17 Nə njəkak ikwen uda nə kəkəməw? Nə njəkak ikwen uda nà, ta sə slənak ayak do ahay àga kwanay ata daw? Bayiken apan lele aday.

18 Na jan anà Titus nə â zlak ayak àga kwanay. Pə kərtek a tə Titus, nə slənak ayak mərak a hinen ata re, kə sənən anan zle lele. Sə təma pikwen wa way tə wurwer nà, Titus a kələdaw? A'ay! Anga way a Titus sa ga ata nà, na ga dukwen matanan re, mivel a manay a nə kərtek awan.

19 Way a manay sə vindek ikwen ayak həna à dərewel a anan inde ataya nà, a ga pikwen nə mə vindek ikwen ayak anga aday kə njiden pumo alay sa 'am sabay kutok daw? Manay ma ja 'am a anaya nə pa 'am a Mbərom, kawa sa zlan à nga anà Almasihu. Car uno ahay, ma jak ikwen ayak way ataya fok, anga a nan umo sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved ana Mbərom.

20 Sa pak upo zlawan jiga nà, ni zlak ayak àga kwanay nə ni njad kwanay pə cəved lelibay aya awan, azla a kwanay ata i zlo à nga bay. Kak matanan nà, azla si zek uno a dukwen i zlak ikwen à nga bay re. Izəne, na sak a zlak ayak nà, ni canan nə ki tərīhen, ki gen sərak ahay, ki gen mivel ahay pi zek, ki gəzlen zek, ki gənīhen anan ĩ zek ahay, ki

gæden anan azar anà dō ahay, ki høren anan nga ĩ zek, aday ki gen rawraw.

²¹ Sa pak upo zlawan asa nà, na sak a dæzlek ayak àga kwanay maza nə Mbərom uno i puko waray ĩ idē anga kwanay. U go nə kawa ni i tan à nga anà dō sa ga ines ahay bayak a àga kwanay asa, tə mbədahak anan loen anà ines ataya itəbay. Izəne ti pərahan azar sa ga sədœk, sə kukwaran azar anà uwar ahay, sa ján uho. Kak ti ga matanan cəna, ata i go ayam.

13

Mədakwidok sa 'am ana Pol ahay

¹ A alay a ni zlak ayak àga kwanay mə slala maakan ata nà, dī i gan sariya anà dō sa ga way lelibay ataya awan. Ata dī ga kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata kutok: «Kak dōwan a kə zlahak pu dō nà, tã njad dō sə side way ata dō ahay cew kabay maakan.*»

² Anuno sa zlak ayak àga kwanay mə slala cew ata nà, na jak anan ù dō sa ga ines ataya tē mbəsak. Kwa anà dō azar aya dukwen nə gafak atan 'am matana re. Kwa həna nen dəren dəp nà, ni man ayak anà 'am uno ata re: Na sak a zlak ayak nà, ni kəta anan dō sa ga ines ahay nə fok.

³ Na wa, a nak ikwen sa san anan, Almasihu winen apan i ja 'am ti nen ba? Ki i sənen anan kutok! Winen nə bəle kawa nen bay, a ga mer su way anahan à wulen a kwanay nə tə məgala awan.

⁴ Ayaw, à alay a tə daray anan pə dədom mə zləlngad ata nà, kà mak anan nga anahan kawa

* **13:1** Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

dō bāle a wanahan. Əna hənə winen tə sifa pa sə viyviya awan, tə mægala a Mbərom. Manay kəma, mə japay nə tə winen awan. Ayaw, tə day hinen nə manay bāle aya kawa winen, əna manay tə sifa aya tə winen a re. Ma sak a zlak ayak əga kwanay kutok nə, mi ga mer su way dūkwen tə mægala a Mbərom.

⁵ Na jak ikwen nə, cen ide à mível a kwanay ahay inde aday, kak kə dəfen nga pə Yesu acəkan nə, ki sənən anan kutok. Almasihu Yesu winen inde à mível a kwanay ahay nə, kə sənən bidaw? A ga upo dūkwen, kə sliren pə cəved anahan wa bay,

⁶ aday ki cinen umo manay nə dō maslan ahay tə didek aya awan, aday mə slarak pə cəved wa bay re.

⁷ Manay apan mi gan amboh anə Mbərom nə, dōwan â sa ga ines à wulen a kwanay inde sabay. Kwa â ga nə dō ahay ta ca apan kawa ma gak mer su way tə cəved awan, kwa â ga nə dō ahay ta ca apan nə ma gak mer su way tə cəved a bay dəp nə, a nan umo nə, gen lele hwiya.

⁸ Ma ja matanan nə, anga manay mi mba apan si nes anan didek a Mbərom bay, mi mba apan sa ga nə way sa zla anan didek anahan pa 'am pa 'am vərre.

⁹ Kak kwanay mægala aya pə cəved a Mbərom nə, mi taslay mível, kwa manay bāle aya dəp nə, na. Kem anə Mbərom aday â mak ikwen zek sa ma pə cəved anahan maza awan asa.

¹⁰ Na lah sə vindək ikwen ayak dərəwel a anan nə, anga u no ni saa dəzlek ayak nə, kə mbədihen anan ləen anə ines ataya coy. Ni gan may saa ngəraz pə dōwan sabay. Tə didek a nə Bahay a nuko kə varak uno cəved sə ngəraz pikwen, əna anga

sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved anahan, bina saa ma kwanay à dəba adəka bay.

¹¹ Mərak uno ahay, həna ni ndav anan dərəwel uno kutok. Tislen mivel. Gen məgala sa har pə cəved a Mbərom, pəken sləmay pə way uno sa jak ikwen, 'am â zlak ikwen pi zek ahay, njihen à zay inde lele. Ata Mbərom, do sə pəlay do ahay fok aday sə varan atan zay ata, i njahay tə kwanay a fok.

¹² Jen anan 'am i zek ahay lele kawa kwanay tə mərak ahay. Do a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am.

¹³ Bahay a nuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan, asan zek a Mbərom â ga inde à wulen a kwanay, aday Apasay Cəncan a â japay kwanay fok pə kərtek awan.

Mbukho: A6an 'am wiya awan
The New Testament in the Mbukho language of
Cameroon (CM:mqb:Mbukho)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbukho

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbukho

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092